

I hvalens skelet

ODIN TEATRET

I hvalens skelet

Variation over "Foran Loven" af Franz Kafka

Kafkas parabel "Foran Loven" fortæller om en mand fra landet, der i ren underkastelse og lydighed ikke tør gå gennem Lovens dør.

Dette tema bliver i forestillingen vævet sammen med metafysiske og nihilistiske drifter, underjordiske sammensværgelser og sorte, apokryfiske udgaver af de hellige skrifter. Fortvivlelse forklæder sig som håb, og åndelig ekstremitet fremstår som latterliggørende skepsis. Det almene teaterum bliver til et paradoksalt rum af fælles ensomhed.

Titlen refererer til et vers fra Matthæusevangeliet: Vor perverse og utro generation kræver et tegn!

Men intet tegn skal blive os givet.

Undtagen Jonas' tegn.

I hvalens skelet

JULIA Slår du dig ned på denne jord,
da skal din mor bringe dig til verden
syv gange.
En gang i et hus i brand,
en gang i en iskold stormflod,
en gang på et hospital for sindsyge,
en gang i en hvedemark,
en gang i et kloster tomt,
en gang i en svinesti.
Alle seks udstøder skrig, åh de skriger.
Men hvad stiller du nu op med det?
Den syvende skal du selv være.

JULIA OG SKUESPILLERNE SYNGER I KOR:

Foran Loven, står der en Dørvogter.
Til denne Dørvogter kommer der en mand
fra landet og beder om adgang til Loven.
Men Dørvogteren siger, at han ikke kan give
ham tilladelse til at træde ind nu.
Manden spørger ham så, om han da vil få lov
til at træde ind senere. "Det er muligt,"
siger Dørvogteren, "bare ikke nu".

ALLE Hvis du har råd til at skrive vers, da vil du se
syv digtere skride til værket.
En bygger marmorbyen,
en sov da han blev født,

en der måler himlen op og nikker.
En hvem Ordet kalder ved navn,
en satser hele sin sjæl,
en der åbner en levende rotte:
fire videnskabsmænd og to tapre krigere.
Den syvende skal du selv være.

DONALD Se, jeg følger min vej med den
frie mands skridt, uden horder og uden stamme.
Til timeglassets sang, under den uhyre himmel.
Mens jeg fløjter for mit folk af
fløjter for mit folk af vantro.

KAI Yo pregunto a los presentes
si no se han puesto a pensar
que esta tierra es de nosotros
y no del que tenga más.
A desalambrar, a desalambrar,
que la tierra es nuestra, es tuya y de aquel,
de Pedro y María, de Juan y José,
de Pedro y María, de Juan y José.

JULIA Han spørger jer, som er tilstede
om I aldrig har tænkt på at denne jord
tilhører jer og ikke os
som allerede har mere end nok
Klip pigtrådene over, riv skellene ned
for jorden er jeres,
den tilhører dig og de andre,
tilhører: Peter og Maria,
tilhører Johannes og Josef.

IBEN Fem er evangelierne,
og det femte er ufuldendt.
Vi skriver det alle med vore gerninger,
og hver generation tilføjer et ord.
Skyen er i oceanet,
ilden er i vedet.
Kend det som er foran dig
og det som er skjult vil åbenbare sig for dig.

Jeg er stenen bygmestrene har vraget.
Jeg er hjørnестenen.

ROBERTA Hav ingen barmhjertighed med dem.

IBEN Han er ikke kommet for at så fred.
Han er kommet for at så ild.
Fem personer skal være i et hus:
Tre mod to og to mod tre.
Faderen mod sønnen
og sønnen mod faderen.
Og de skal være i ensomheden. Alene.
Hav ingen barmhjertighed med dem.

ROBERTA Maran Ata!
Herren kommer.
Han er kommet for at så splittelse,
blod, ild, krig.

IBEN Lovet være den dag
mennesket hører op med at hade sin næste
og hader sig selv.

- JULIA Lovet være den dag alle ting mister deres sammenhæng.
- ROBERTA Et barn er født i Betlehem:
det vil lægge Jerusalem øde.
- IBEN Lovet være den dag alle ting mister deres sammenhæng, da der ikke mere vil være forbindelse mellem mennesket og dets ansigt, mellem svar og spørgsmål.
- JULIA Lovet være den dag da der ikke mere vil være forbindelse mellem mennesket og dets ansigt, mellem svar og spørgsmål.
- IBEN Man går ud gennem en dør
for at træde ind gennem en anden.
Det er døren, som vælger,
ikke mennesket.
- ROBERTA De fleste ting i denne verden står oprejste og lever så længe deres indre dele er skjulte. Men når de lægges blot, dør de. Så længe menneskets indvolde for eksempel er skjulte, er mennesket levende men hvis dets indvolde rives ud og lægges blot dør mennesket. Sådan er det også med træet: så længe dets rødder er skjulte, blomstrer og vokser det. Men hvis rødderne trækkes op i lyset, dør træet. Sådan er det med alt

som findes i verden, både med det
der er skjult og det, der vises frem.

DONALD Det haster endnu ikke
- vor tid er ikke kommet endnu.

JULIA OG SKUESPILLERNE SYNGER I KOR:

Manden fra landet synes, at Loven
burde være tilgængelig for alle
til enhver tid. Men da han nu ser nærmere
på Dørvogteren - beslutter han sig
alligevel til at vente. Dørvogteren
giver ham en skammel og lader ham sidde
ved døren. Der sidder han i dage
- i årevis

DONALD Vor generation har tænder som sværd
og kæber som knive, så vi kan fortære dem
der lider nød på jorden.

KAI Yo pregunto si en la tierra
nunca habrá pensado usted
que si las manos son nuestras
es nuestro lo que nos den.
A desalambrar, a desalambrar,
que la tierra es nuestra, es tuya y de aquel,
de Pedro y María, de Juan ...

JULIA Han spørger om I aldrig har tænkt på
hvad jeres arbejde på jorden er værd
om I har tænkt på at når hænderne er jeres

er det de frembringer også er jeres.

JAN Han kæmpede mod uretfærdighed,
med Loven i hånd
kæmpede han for fred.
De kaldte ham kornet og en dag
måtte han gå under jorden.

IBEN Tror du, at de fremtidige generationer
vil blive bedre?

JAN Nej, de vil blive værre.

ROBERTA Lad vinden ernære dig, følg fuglene
i deres flugt.

IBEN I begyndelsen var idéen og idéen var hos Gud
og idéen var Gud.
Gud er en fortærer af mennesker:
derfor ofres mennesket til ham.
Hvem er modigst?
Moderen som forlader huset eller ulvinden,
som begiver sig ind i landsbyen?
Den unge mand der møder døden ansigt
til ansigt eller den gamle mand der lukker
øjnene for at sove? Den som går bort,
eller den som vender tilbage?

ROBERTA Hvem er modigst? Den som dræber tigeren
eller den som tæmmer den?

IBEN Ved du hvor Gud bor?
Han bor, der hvor man lader ham komme ind.
Det er sværdet, som bestemmer,
ikke mennesket.

ROBERTA Jeg begærer ikke din himmel,
jeg begærer mig selv.

JAN OG KAI SYNGER
Nu er det længe siden.

ROBERTA Salige er de som sørger,
for de vil kræve hævn.
Salige er de barmhjertige,
for de vil dræbe uden grusomhed.

IBEN Vær nøgen min sjæl, og rolig
dette er den gæst, som vi har ventet
så utålmodigt på, I og jeg
den gæst som snart
skal rive os bort fra hinanden
og føre os hjem til os selv.

JULIA Foran Loven, står der en Dørvogter.

JULIA OG SKUESPILLERNE SYNGER I KOR:
Manden fra landet gør mange forsøg
på at blive lukket ind til Loven.
Manden anvender alt, hvor kostbart
det end måtte være, for at bestikke
Dørvogteren. Dørvogteren tager imod alt,

men siger samtidig: "Jeg tager kun imod det, for at du ikke skal tro, at du har ladet nogen mulighed uforsøgt."

DONALD Sveden laver furer i mit ansigt.
Jeg laver furer i jorden - uden ophør.
Her hvor det hele snart skal ende -
og hvor alting skal begynde.

ROBERTA Vend tilbage og tag mig,
du mit livs fryd og duft.

DONALD Hvis du kender vejen,
har du ikke brug for øjnene.
Krop, husk hvordan du blev elsket,
husk stemmerne der skælvede
af begær efter dig. Krop, min krop, husk det.
Stå op, og rejs dig til livet!

IBEN Der findes historier,
som får dig til at falde i søvn...

JAN ... og historier, som får dig til at vågne.

DONALD Gå din vej kvinde. Du foregriber tiden.

JULIA Der står skrevet: Budbringeren er budskabet.

DONALD Du skal søge fordi det er unyttigt at søge,
ikke fordi det er nyttigt at finde.

- IBEN Hvad er vanskeligst?
At genopvække et menneske fra de døde
eller at slå et menneske ihjel?
- ROBERTA Salige de rene,
for de er fristelsens bolig.
- JAN Salige er fredens mennesker,
for de vil slagte i fredens navn.
- DONALD Jeg kaster sæden ud på sand og gør det
til frugtbart land.
Talita kom!
- IBEN Sporene af en ørn i luften.
Sporene af en slange på klippen.
Sporene af et skib på havet.
Her har vi tre ting som er vanskelige af begribe.
- ROBERTA Men det vanskeligste at begribe
er sporene af mennesket, som søger sig selv.
- DONALD Vi er verdens lys:
Lad os skjule os.
- IBEN Af ler laver man mursten,
af hør laver man lagner,
af korn laver man brød,
af druer laver man vin.
- ROBERTA Men hvad laver man af mennesket?

- IBEN Lys og mørke, højt og lavt, bevægelse og hvile er hinandens brødre.
De kan ikke adskilles.
- Og man fortæller om en fader der spiste et brød.
Sønnen bad ham om det. Faderen gav ham en sten og fortsatte med at spise.
- ROBERTA Hvem af jer vil give sin søn en sten, når han beder om brød?
- IBEN Så begyndte faderen at spise en fisk.
Sønnen bad ham om den. Faderen tog en slange og rakte den til sønnen. Det var det første faderen lærte sin søn, som var sulten: at dræbe slangen.
- ROBERTA Sønnen brugte stenen for at dræbe slangen.
- IBEN Sønnen brugte stenen for at dræbe slangen.
Det var det første faderen lærte sin sultne søn: at dræbe slangens lumskhed.
- JAN Se ned, ned i den dybe brønd derovre.
Jeg vil sige dig navnene på to blomster og du vil se hele deres fremtid.
- IBEN Sønnen, der havde lært at dræbe slangen, var derfor ikke mindre sulten.
Så tog faderen et æg. Den sultne søn bad ikke mere: med stenen i hånden

vendte han sig mod sin fader.
Og faderen sagde: "Tag det". Og han rakte ham
ægget, hvorfra skorpionens giftige hale
stak frem. Sådan lærte sønnen, der havde lært
at dræbe også at dø og at redde sin fader.

ROBERTA Komme dit rige.
Riget er som en hyrde der havde
hundrede får.
Det største får brød ud af flokken. Hyrden
forlod de nioghalvfems og gik ud for at søge
det ene, indtil han fandt det. Han sagde til det:
"Jeg elsker dig højere end de nioghalvfems"
og han slagtede det.

IBEN Det er ikke mig, der har sået dig,
det er ikke mig, der har trampet dig ned.
Det er ikke mig, der har mejet dig,
det er ikke mig, der har knækket dig.
Det er ikke mig, der har æltet dig,
det er ikke mig, der har brændt dig.

ROBERTA Da han fandt det, sagde han til det:
"Jeg elsker dig højere end de nioghalvfems"
og han slagtede det.
Kongeriget er som en hyrde
der havde hundrede får.

JULIA Møder du en fjende på vejen,
vil han finde syv vendt imod sig:
En der begynder sin hviledag,

en der slutter sin arbejdsdag,
en der underviser de fattige gratis,
en der kastes ud på dybt vand
en der er sædekorn i skoven,
en der beskyttes af sin brølende stamfader.
Men ingen list og ingen kneb vil slå til her.
Den syvende må du selv være.

DONALD Se, jeg følger min vej med den frie mands
skridt, uden jord og uden stamme.
Til timeglassets sang, under den uhyre himmel.
Mens jeg fløjter for mit folk af
fløjter for mit folk af vantro.

JULIA OG SKUESPILLERNE SYNGER I KOR:

I disse mange år iagttager manden uafbrudt
Dørvogteren. Han forbander sit uheld,
i de første år højt og hensynsløst.
Senere, efterhånden som han bliver gammel,
brummer han kun. Han går i barndom.
Nu har han ikke lang tid at leve i.

IBEN Alle stræber dog efter Loven,
hvordan kan det da være, at jeg er den eneste,
der har bedt om adgang i alle disse år.

JULIA Der er ingen andre end dig, der kunne få
adgang her, for denne dør var kun bestemt for
dig. Nu går jeg hen og lukker den.

Der findes en måde at dø på, der er tung som

at hejse et sejl. Og en måde at dø på, der er let,
som at fiske et hår op af mælk med to fingre.
Dette er døden i et kys.
Herre høre min bøn.

Og når alt som står skrevet er fuldbyrdet,
skal syv mænd følges ad i graven:
En blev vugget på et kærligt skød,
en griber ud efter en jomfrus barm,
en kaster det tomme kar bort,
en hjælper de fattige til at sejre,
en arbejder som en gal,
en stirrer tavst mod månen.
Du går under verdens gravsten!
Den syvende skal du selv blive!

TAGE

Vor perverse og utro generation kræver et tegn!
Men intet tegn skal blive os givet.
Undtagen Jonas' tegn.

Kai Bredholt
Roberta Carreri
Jan Ferslev
Elena Floris
Donald Kitt
Tage Larsen
Carolina Pizarro
Iben Nagel Rasmussen
Julia Varley
Frans Winther

Eugenio Puffo

ODIN TEATRET

